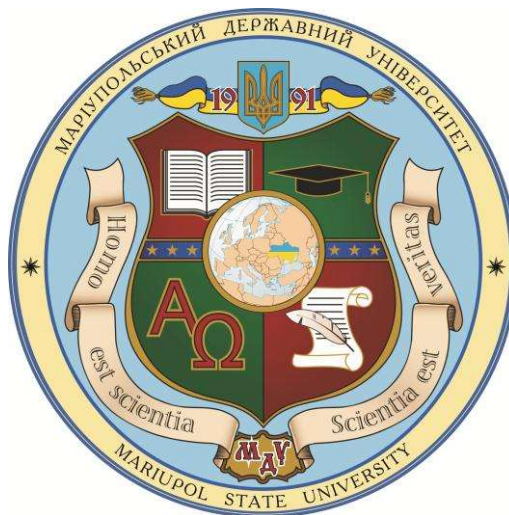

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
НАУКИ ТА ОСВІТИ**

**Збірник матеріалів
XVI підсумкової науково-практичної конференції
викладачів**

31 січня 2014 року

*За загальною редакцією
члена-кореспондента НАПН України, доктора політичних наук, професора,
К.В. Балабанова*

МАРІУПОЛЬ – 2014

УДК 061.3 (063)
ББК 94.3я 431

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ НАУКИ ТА ОСВІТИ: Збірник матеріалів XVI підсумкової науково-практичної конференції викладачів МДУ / За заг. ред. К.В. Балабанова. – Маріуполь: МДУ, 2014. – 444 с.

Друкується за ухвалою вченої ради Маріупольського державного університету (протокол № 4 від 25.12.2013)

Редакційна колегія:

Голова – Балабанов К.В., доктор політичних наук, професор

Члени редколегії: Баймуратов М.О., д.ю.н., проф.; Безчотнікова С.В., д.філол.н., проф.; Чентуков Ю.І., д.е.н., проф.; Булатова О.В., д.е.н., проф.; Волошин Ю.О., д.ю.н., проф.; Лисак В.Ф., д.і.н., проф.; Кіндюк Б.В., д.геогр.н., проф.; Коляда Ю.Є., д. ф-м.н., проф.; Косенко Ю.М., к.пед.н., проф.; Ніколенко Л.М., д.ю.н., проф.; Оленіч Т.С., д.філос.н., проф.; Пономарьова І.С., д.і.н., проф.; Почепцов Г.Г., д.філол.н., проф.; Романцов В.М., д.і.н., проф.; Сабадаш Ю.С., д. культурології, проф.; Слющинський Б.В., д.соц.н., проф.; Соколова І.В., д.пед.н., проф.; Шепітько С.В., к.філол.н., проф.

Збірник містить матеріали XVI підсумкової науково-практичної конференції викладачів МДУ, яка відбулася 31 січня 2014 року в Маріупольському державному університеті.

У матеріалах висвітлені актуальні проблеми розвитку міжнародних відносин та зовнішньої політики, філософії та соціології, історії, економіки та менеджменту, права, літературознавства і культурології, філології, методики викладання, педагогіки та психології.

Видання адресоване науковцям, викладачам, аспірантам та студентам, а також усім, хто цікавиться сучасними проблемами науки та освіти.

***Редакція не несе відповідальності за авторський стиль праць,
опублікованих у збірнику***

© Маріупольський державний університет

СЕКЦІЯ
ІНТЕГРАЦІЯ ОСВІТИ, ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ІННОВАЦІЙ У ВИЩІЙ ШКОЛІ

УДК 371.135(043)

Задорожна-Княгницька Леніна Вікторівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри освітнього менеджменту та педагогіки

**КУЛЬТУРОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ПІДГОТОВКИ МЕНЕДЖЕРІВ ОСВІТИ У
МАГІСТРАТУРІ: КОНЦЕПЦІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ**

Пріоритетом державної політики України в умовах глобалізації, демократизації, становлення ринкових відносин у країні, є підвищення ефективності управління освітою, що передбачає: наукове обґрунтування нової системи управління освітою, її гуманізацію, відпрацювання інноваційних управлінських моделей, механізмів, нової етики управлінської діяльності; демократизацію процедури призначення керівників навчальних закладів, їх атестації; підвищення компетентності управлінців усіх рівнів; виховання лідерів у сфері освіти. Реальне упровадження окреслених напрямів модернізації управління освітою пов'язане зі зміною суспільних цінностей та свідомого переходу суспільства до нового історичного типу культури – антропоцентричного.

У сучасному культурно-освітньому та науковому поступі антропоцентризм стає провідною тенденцією. У світоглядному плані філософія людиноцентризму витупає як головний засіб усвідомлення сутності особистості (В.Андрущенко, А.Бойко, І.Зязюн, В.Кремень); у межах сучасного культурологічного концепту ідея антропоцентризму трансформується в тенденцію «тріумфу особистості» (Г.Драйден, Дж.Вос); в контексті освітологічного дискурсу антропоцентризм розглядається як концепція сучасного педагогічного знання, науково-методологічна основа гуманістичного світогляду й гуманізації в цілому, теоретичне обґрунтування освітніх новацій, інновацій і наукових педагогічних досліджень (І.Аносов); у теорії освітнього менеджменту антропоцентризм виступає новою управлінською парадигмою, яка передбачає кардинальні зміни традиційних поглядів не тільки на змістовий аспект управління, а й на вирішення питань технологій управлінської діяльності (Г.Сльнікова, Ю.Конаржевський, Т.Шамова, В.Шепель).

З позицій культурології управління виступає як «світ людини» й одночасно як «людська якість», що обумовлює неможливість розгляду антропоцентризму поза культурологічним аспектом. Культурологічні засади професійної підготовки менеджерів освіти є сукупністю науково-теоретичних ідей, що базуються на закономірностях педагогіки, управлінської антропології та культурології. У зв'язку з цим розробка культурологічної моделі підготовки керівника закладу освіти базується на фундаментальних положеннях про сутність управління як культурологічного явища, у межах якого особистість менеджера розглядається як детермінанта ефективності функціонування освітнього закладу.

Складний характер сутності підготовки менеджера освіти в умовах магістратури на засадах культурології зумовлює обґрунтування концептуальних ідей дослідження на різних рівнях: методологічному, теоретичному та практичному.

Методологічний рівень відображає взаємозв'язок та взаємодію наукових підходів до вивчення проблеми підготовки менеджерів освіти: культурологічного, антропологічного, особистісного, синергетичного, компетентісного.

Культурологічний підхід до підготовки менеджерів освіти виявляє, що: культура виступає важливим критерієм якості управління закладом освіти, оскільки соціокультурні зміни в освіті зумовили важливість проблем культури управлінської діяльності суб'єктів внутрішкільного управління як однієї з визначальних складових нової антропоцентричної концепції управління, що розглядає соціальне управління як важливу складову

загальнолюдської культури. Упровадження культурологічного підходу в теорію та практику вищої педагогічної освіти України має ґрунтуватися на аналізі й урахуванні закономірностей та суперечностей фахової підготовки менеджерів освіти на традиційній основі та орієнтації на наукові розробки з теорії й методології професійної підготовки керівників освітніх закладів на культурологічних засадах.

У межах антропологічного підходу основу підготовки менеджера освіти складає управлінська антропологія як система інтегрованих людинознавчих знань (людиназнавча освіченість), що є умовою самовиявлення інтелектуально-творчого потенціалу керівника, та людинознавчої технології як сукупності вмінь та навичок, завдяки яким антропологічні знання реалізуються у практичних діях керівника.

Особистісний підхід застосовується як методологічний інструментарій дослідження при аналізі становлення та розвитку особистісних властивостей керівників навчальних закладів, їх особистісного досвіду; забезпеченні врахування потреб, мотивів, здібностей, активності, інтелекту, індивідуально-психологічних та функціональних особливостей; спрямовує культурологічну підготовку менеджерів освіти на вмотивоване оволодіння основами управлінської майстерності.

Синергетичний підхід у дослідженні застосовується з точки зору наукових уявлень про світ як взаємодію складних систем, здатних до самоорганізації. Культурологічна модель підготовки менеджера освіти залежить не лише від зовнішніх факторів, а й від рівня сформованості у магістрів здатності до саморозвитку й самоуправління за рахунок організації професійної підготовки на основі інтеграції знань з різних дисциплін, врахування сучасних соціально-економічних особливостей розвитку як суспільства в цілому, так і особистості зокрема. Синергетичний підхід, що дає можливість обґрунтувати новий спосіб мислення в організації процесів управління школою, пов'язаний з уявленнями про самоорганізацію, саморозвиток педагогічних та управлінських систем, які ґрунтуються на законах синергетики і є спільними для усіх систем. Синергетика допомагає зрозуміти як діють механізми розвитку системи через зміну управлінських структур та зміну освітнього середовища (гуманізація, психологізація освітніх процесів тощо).

Компетентнісний підхід використовується у дослідженні процесу формування професійних компетенцій менеджерів освіти з урахуванням специфіки їх діяльності, відображення загальних та спеціальних професійних знань, умінь, навичок, особистісних якостей, професійних прагнень.

Теоретичний рівень упровадження культурологічного підходу до підготовки менеджерів освіти визначає систему дефініцій, вихідних параметрів, оцінок, які покладені в основу розуміння сутності, змісту й структури професійної підготовки менеджерів освіти на засадах культурології, а також моделювання її системи у професійній магістратурі.

Практичний рівень передбачає перевірку ефективності культурологічної моделі підготовки менеджера освіти у професійній магістратурі, визначення відповідних педагогічних умов, критеріїв і показників результату.

Наукове обґрунтування технології підготовки менеджера освіти в умовах магістратури на засадах культурології містить у собі комплекс вихідних теоретичних положень:

1. Система підготовки менеджерів освіти у магістратурі трактується як різновид педагогічної системи, оскільки вона має всі ознаки, властиві такій системі: слугує основою теоретичного осмислення і побудови педагогічної діяльності; включає певну сукупність взаємопов'язаних засобів, методів та процесів, необхідних для створення організованого, цілеспрямованого педагогічного впливу на формування особистості із заданими якостями; забезпечує виконання ціннісно-змістових, нормативних, технологічних і процесуально-результативних функцій педагогічної діяльності; сприяє досягненню поставлених цілей.

2. Підготовка менеджерів освіти ґрунтується на філософському вченні про людину як культуротворчу істоту, суб'єкта розвитку і саморозвитку в інтегрованій єдності

антропоцентричних і соціоцентричних даних її характеристики. Воно конкретизується в теоріях управлінської антропології, діалогічної парадигми, адаптивного управління, гететичного й рефлексивного моделювання складних систем та об'єктів, самоменеджменту та когнітивної мобільності менеджера освіти.

3. Формування культурологічних знань, антропо-технологічних вмінь та навичок менеджерів освіти є необхідною складовою підготовки нового покоління керівників освітніх закладів, спроможних забезпечити ефективне функціонування освітніх систем засобами найповнішого використання потенціалу педагогічних працівників.

4. Культурологічна модель сучасного керівника навчального закладу враховує специфіку його управлінської діяльності; відображає загальні й спеціальні професійні знання, вміння, навички; комплекс взаємопов'язаних блоків властивостей та якостей (загальних, конкретних, специфічних).

Отже, новий тип фахівця з управління освітою означає не просто засвоєння суми знань та умінь, але й засвоєння смислів та кодів культури для забезпечення власної культуровідповідної діяльності. Відповідно культурологічна спрямованість підготовки майбутніх менеджерів освіти перетворює її на процес оволодіння особистістю не тільки сумою знань, умінь та навичок, а й культурними смислами та цінностями майбутньої професійної діяльності.

Література

1. Болгаріна В. Культура управління як складова модернізації професійної освіти / В.Болгаріна. – М. : Наука. – 2008. – 110 с.
2. Гонторовська Н.Б. Концепція культурологічного розвитку особистості / Н.Б. Гонторовська // Директор школи, ліцею, гімназії. – 2006. – №4. – С. 22-26.
3. Иконникова С.Н. Векторы и ориентиры культурологии в пространстве глобализации / С.Н. Иконникова // Вопросы культурологии. – 2008. – № 1. – С. 4–8.
4. Хоруженко К.М. Культурология: Структурно-логические схемы / К.М.Хоруженко. – М. : ВЛАДОС-ПРЕСС, 2003. – 336 с.
5. Чередниченко Г.А. Культурологічний підхід до формування особистості майбутніх фахівців у процесі професійної підготовки / Г.А.Чередниченко, Н.Т. Тверезовська // Педагогічні науки. 5 Сучасні методи навчання [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http:// www.rusnauka.com/14_NPRT_20011/Pe](http://www.rusnauka.com/14_NPRT_20011/Pe).

УДК 81.272(564.3)(043)

Короткова Юлія Михайлівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри освітнього менеджменту та педагогіки

МОВНА ОСВІТА У РЕСПУБЛІЦІ КІПР: СУЧАСНИЙ СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Прагнення України до рівноправного світового партнерства, вступ до міжнародних організацій, підписання ряду угод, конвенцій у галузі освіти посилюють роль мовної освіти для суспільно-економічного, політичного, особистісного розвитку суспільства, піднімають статус мовних дисциплін у системі вітчизняної освіти. Вивчення розвитку мовної освіти у різних країнах сприяє визначенню спільних і відмінних тенденцій її розвитку, розробці єдиних підходів до прийняття рішень щодо її удосконалення.

З огляду на вищесказане, метою статті є аналіз мовної освіти у Республіці Кіпр.

Однією з головних особливостей мовної ситуації в Республіці Кіпр є співіснування новогрецької мови та кіпрського діалекту, який вважається одним з найдавніших варіантів грецької мови.

Як зазначає грецький науковець С. Мосхонас, діалект вивчається природнім шляхом як рідна мова з вуст матері, в той час, як новогрецька є мовою викладання і вивчається на всіх рівнях освіти. Новогрецька мова починає вивчатись після засвоєння дітьми діалекту,